

Toelichting op het Ontwerp Fasering Testen (concept)

Doel

Het oogmerk van het Ontwerp Fasering Testen is tweeledig:

- het bestrijden van infectieziekte en
- het continueren van de economie en samenleving.

Het ontwerp is leidend voor alle betrokken partijen bij het (snel) testen van COVID-19. Naast de PCR test zijn er verschillende innovatie (snel)testen beschikbaar (deels in validatieproces), te weten: sneltesten (Antigeen, LAMP, ademtest), andere innovatieve testen. Ook de robotisering van labs is een innovatie op het punt van de labcapaciteit PCR.

Toelichting op het ontwerp

De drie sporen

1. Basis testinfrastructuur:

Aan de huidige GGD-PCR straten voegen we toe:

- a. XL teststraten, waar ook de LAMP-test, antigeentesten, ademtest (en evt nieuwe testen) kunnen worden afgenomen (samenwerking met VNO-NCW en GGD GHOR, met hulp van Defensie)
- b. Extra sneltest afname lokaties fijnmaziger (samenwerking met VNO-NCW en GGD GHOR, met hulp van Defensie)
- c. Onderzoeken wijkgerichte testcapaciteit (daar waar hoge prevalentie)

2. Aanvullende testspoor voor werkgevers (instellingen en bedrijven):

Werkgevers kunnen op eigen initiatief sneltesten (met name antigeentesten) inzetten voor eigen personeel, onder condities van medisch toezicht (bijv arbo arts), melding in Coron-it, veiligheidseisen, informatieplicht en scholingsvereisten bij de afname van testen.

3. Begeleide zelfafname, zelftesten:

Er zal een moment aanbreken dat burgers zichzelf individueel kunnen laten testen of zichzelf kunnen testen, bijv thuis. Dat kan pas als hiervoor gevalideerde testen zijn, wat nu nog niet het geval is. Te denken is aan de volgende mogelijkheden:

- a. burgers al dan niet begeleid individueel testen af te laten nemen of zelf af te nemen in een geborgd systeem
- b. inzet sneltesten als toegang tot evenementen

De doelgroepen

De doelgroep voor alle sporen is voornamelijk "mensen met klachten" (incl uitbraken in zorg-instellingen). Hiervoor zijn twee redenen:

- er is nog geen gevalideerde sneltest voor mensen zonder klachten (validatie resultaten worden in december verwacht)
- er is de komende tijd nog sprake van enige mate van schaarste in testcapaciteit

Doelgroep spoor 1:

Alle mensen met klachten (en nav uitbraken in zorginstellingen) kunnen terecht, voorrang hebben (conform huidige situatie) zorgverleners en onderwyzend personeel. Patienten in zorginstellingen worden ook met voorrang getest. In december wordt daaraan toegevoegd dat mensen zonder klachten met contacten uit Bron- en Contactonderzoek en de Coronamelder zich ook via de PCR kunnen laten testen, omdat zij een hoog risico op besmetting vormen. Zodra er een praktijk-gevalideerde sneltest voor mensen zonder klachten is en er dus meer ruimte komt in de testcapaciteit, wordt een apart besluit genomen over welke doelgroepen zonder klachten aan de beurt komen (inkomende reizigers luchthavens uit hoog risico landen vallen daar bij voorkeur zeker onder).

Doelgroep spoor 2:

Werkgevers voeren de sneltesten zelf en op eigen initiatief uit. Zij werken volgens een testkader (onder auspiciën van een bevoegde zorgprofessional, bijv de arboarts, melding in Coron-it, veiligheid, informatieplicht en scholingsvereisten bij de afname van testen etc). Alle mensen met klachten kunnen getest worden. Voorrang op de testcapaciteit hebben in eerste instantie werkgevers met een essentiële publieke taak (zorginstellingen, onderwijs, kinderopvang, politie), daarna –in volgorde van economisch belang- de andere werkgevers (PM: prioriteren door EZK/VNO). De testen worden naar rato van de prevalentie toegedeeld aan de werkgevers. Zodra er

een praktijk-gevalideerde test voor mensen zonder klachten is en de sneltesthoeveelheid dat toelaat kan ook personeel zonder klachten getest gaan worden, hierover wordt een apart besluit genomen.

Doelgroep spoor 3:

Het is de ambitie om zo snel mogelijk de (begeleide) zelftesten voor individuele burgers en testen die dienen als toegang voor bijv evenementen in te kunnen voeren. Testen zal dan meer regelmatig kunnen gebeuren. Voor mensen met en zonder klachten. Voor de zelftesten is nog geen toelating in Europa, laat staan dat er een validatie gereed is. Verder betekent (begeleid) zelftesten ook dat burgers zelf in staat moeten zijn om die testen juist af te nemen en af te lezen. Voorts zal dit een geheel andere (ICT) infrastructuur vergen (van ontvangen van de test thuis tot en met het doorgeven van de uitslag om zicht te kunnen houden op het virus). Wij zetten alvast het onderzoek hiervoor in gang, zodat we dit spoor in kunnen zetten, zodra dit ook realistisch is.

Tijdslijnen

Spoor 1: uiterlijk eind december 2020 doel gehaald om 170.000 testen te doen binnen 2x 24 uur. Ambitie is dat er in spoor daarna nog gegroeid wordt (nieuwe antigeentesten, LAMP, enose, andere innovatieve testen robotisering)

Spoor 2: start eerste werkgevers die dit kunnen en willen in november, met een tentatieve schatting oplopend van 10.000 tot mogelijk 50.000 per dag eind december. Verwachting is verdere groei in dit spoor, tot circa 100.000 per dag in januari 2021

Spoor 3: uitwerking zelftesten start in oktober, gereed voor eerste pilots op zijn vroegst in januari 2021 (hangt af van toelating en validatie)

Indicatieve totale aantallen

De verschillende sporen met de verschillende testen leveren in potentie in januari 2021 tussen de 220.000 en 270.000 testen per dag op. Bij een gemiddelde van 250.000 testen per dag testen we in die ambitie circa 1,6 procent van de NLe bevolking per dag (uitgaande van 15 mln potentieel te testen mensen).

Randvoorwaarden voor inzet sneltesten (oa)

- alleen volledig gevalideerde testen
- veilige afname van de testen (medisch toezicht, met PBM's, biosafety, geschoold personeel etc)
- test uitslagen in Coronit
- juiste communicatie naar burger over betekenis van de testuitslag en benodigde vervolgstappen
- er wordt geborgd dat er hertesten plaatsvinden als dat nodig is (ivm vals negatieven en vals positieven)
- adequaat toezicht op het testen en het testproces

Risico's en showstoppers oa

- tegenvallende validaties van sneltesten
- niet voldoende adequaat geschoold personeel en verdringsrisico's
- niet voldoende beschikbaarheid op de markt van testen en testmateriaal
- problemen met leveranties van bestelde tests
- technische en ICT-matige incidenten bij labs/afnamelokaties
- juridische obstakels (mn meldplicht voor niet medici en toelating zelftest)
- fraude met niet betrouwbare testen

Wie doet wat, coördinatie, regie en monitoring

Voor de uitrol van de sneltesten is er een landelijke stuurgroep sneltesten ingesteld die de verschillende initiatieven ondersteunt en coördineert. De stuurgroep wordt gevoed door vier werkgroepen, waarvan er drie bezig zijn met validatie en methodes en de vierde werkgroep zich geheel op de uitrol van innovatieve en sneltesten in Nederland richt. Naast VWS zijn EZK, VNO-NCW, GGD-GHOR actief betrokken. De nieuwe initiatieven zoals STRIP (robotisering) en andere nieuwe veelbelovende initiatieven worden steeds meegenomen in deze werkstructuur, zodat ook de extra testcapaciteit die hierdoor ontstaat steeds vergroot kan worden.